

PIJLSWEERD – OUDENOORD SPRINGPLANK VAN DE STAD

Beleidsplan en Plan van aanpak

NOVEMBER 2022

PIJLSWEERD – OUDENOORD

SPRINGPLANK VAN DE STAD

Beleidsplan en Plan van aanpak

Aanleiding

Tot 2019 werd er in trekkingsgebied 23 – Pijlsweerd-Oudenoord niet vaak gebruikgemaakt van de budgetten uit het Ondernemersfonds. De schijnbaar beperkte belangstelling vanuit ondernemers en onvoldoende bekendheid van het fonds onder de belanghebbenden speelden daarin een belangrijke rol. Ondanks herhaalde pogingen om ondernemers te betrekken en te activeren was er niet veel animo. Luuc Visch bemande samen met Marion Servaas trekkingsgebied 23 – Pijlsweerd-Oudenoord en zij beoordeelden de verschillende aanvragen.

In het trekkingsgebied is een aantal ondernemers actief en bereid om de schouders onder de verdere ontwikkeling van het trekkingsgebied te zetten. Tevens is er in de afgelopen jaren een verbindend platform ontwikkeld: Utrechtse Zaken (www.utrechtsezaken.nl). Utrechtse Zaken is een online platform en een magazine, boordevol verhalen over bedrijvigheid in de Utrechtse buurt Pijlsweerd-Oudenoord. Het bevat inspirerende artikelen, actuele ontwikkelingen, bevlogen portretten en interessante weetjes op het gebied van ondernemerschap in dit veelzijdige en bedrijvige stukje Utrecht boven de singels. Daarnaast worden er in Pijlsweerd-Oudenoord regelmatig buurtborrels georganiseerd.

In de afgelopen periode zijn er vanuit het Ondernemersfonds in het trekkingsgebied de volgende activiteiten en plannen ontwikkeld: Bike Festival, Utrechtse Zaken, Buurtborrel, de buurtcamping, Sint-intocht, Lou voor lijf festival, opknappen en vergroenen van de Kaatstraat en een bijdrage aan de nieuwe reddingsboot van de reddingsbrigade.

Aan de beoordeling van de aanvragen lag geen beleidsmatig en strategisch kader voor het trekkingsgebied ten grondslag. Aanvragen stonden veelal op zichzelf en het ontbrak aan een 'rode draad', ook op het gebied van toetsing. Het trekkingsgebied heeft de ambitie om het beoordelen van aanvragen beter te toetsen op de doelstellingen en strategie van het trekkingsgebied. Vanuit dit vertrekpunt is er afgesproken om te starten met het opstellen van een beleidsplan en een plan van aanpak. Onderdeel van dit plan is het opstellen van een profiel van het trekkingsgebied. Dit versterkt de samenwerking en onderlinge verbanden binnen Pijlsweerd-Oudenoord en geeft richting en kader voor het doen van aanvragen. Op basis van het beleidsplan, plan van aanpak en profiel en gewenst imago kunnen de verschillende belangen in het gebied op langere termijn beter worden vertegenwoordigd.

PIJLSWEERD - OUDENOORD

Het gebied

Jaarlijks dragen de ondernemers van trekkingsgebied 23 bij aan het Ondernemersfonds. Het gebied Pijlsweerd-Oudenoord is een zeer divers gebied, met veel onderwijs, retail, horeca, cultuur, creatief ondernemerschap, commercieel vastgoed en sport.

Budget

Het budget van gebied 23 – Pijlswaerd-Oudenoord dat beschikbaar is vanuit voorgaande jaren voor nieuwe aanvragen bedraagt ruim € 150.000. De verwachting is dat er jaarlijks ruim € 30.000 binnenkomt, waarvan circa 55% door de eigenaren van het onroerend goed en 45% door de gebruikers van het vastgoed wordt opgebracht.

Het 'gespaarde' bedrag vervalt na verloop van tijd. Vooralsnog is dit voor trekkingsgebied 23 nog niet van toepassing, maar er moet op korte termijn wel een plan van aanpak gepresenteerd worden op basis waarvan gerichte aanvragen en investeringen kunnen worden gedaan.

Organisatie

Initiatiefnemers voor het opzetten van een organisatiestructuur zijn de partijen die bijdragen aan het fonds in trekkingsgebied 23, aangevuld met enthousiaste ambassadeurs uit het gebied. Samen vormen zij met elkaar een goede vertegenwoordiging van het gebied, te weten: HKU en de Klompenfabriek, met medewerking van Utrechtse Zaken. Er wordt nog gezocht naar een extra partij en hiervoor wordt gekeken naar de nieuwe ondernemers die zich recent in het gebied hebben gevestigd.

Het kernteam bestaat in eerste instantie uit de volgende personen:

- Joris Renskers, locatiedirecteur HKU (Hogeschool voor de Kunsten Utrecht)
- Luuc Visch, eigenaar Klompenfabriek
- Extra partij, bij voorkeur horeca-ondernemer

Aanvullend op deze kerngroep is Kyra Kasel vanuit Ondernemersfonds Utrecht bereid waar nodig te assisteren bij aanvragen en andere vraagstukken.

Dit kernteam zal de organisatie verder vormgeven en aanvragen bij het Ondernemersfonds Utrecht mogelijk maken.

Taken kernteam

Het kernteam vergadert twee keer per jaar. Aanvragen worden periodiek beoordeeld tenzij planning vraagt om een eerdere toetsing en beslissing. Jaarlijks overlegt het kernteam met een vertegenwoordiger van het Ondernemersfonds over de inkomsten en uitgaven en wordt het budget voor initiatieven voor het komende jaar vastgesteld. Het verslag van deze bijeenkomst zal aan de ondernemers in het gebied worden gecommuniceerd (bijvoorbeeld via de portal Utrechtse Zaken). Het kernteam is verantwoordelijk voor het beoordelen van aanvragen en het monitoren/uitvoeren van de strategie van het trekkingsgebied.

Taken secretariaat

Een van de leden van het kernteam zal de secretariële taken op zich nemen. Deze behelzen het coördineren van de binnenkomende aanvragen, een check of deze voldoen aan de toetsingscriteria en deze voorleggen aan het kernteam. Deze persoon zal tevens het overzicht aan toezeggingen bijhouden zodat inzichtelijk is hoe de aanvraag past binnen het totaal, een agenda van beslismomenten vaststellen, reacties bijhouden en terugkoppelen aan aanvragers en de voortgang van lopende acties van het kernteam in de gaten houden.

Strategie

De algemene strategie van trekkingsgebied Pijlsweerd-Oudenoord is zorg te dragen voor een goede verdeling van de gelden ten bate van structurele investeringen. Daarvoor is een aantal speerpunten geformuleerd:

- Het stimuleren van het economisch klimaat en ondernemerschap
- Het vergroten van de bekendheid van het trekkingsgebied in het algemeen
- Het ontwikkelen van activiteiten (programmering) in het trekkingsgebied
- Het verbinden van partijen uit het trekkingsgebied
- Het stimuleren van veiligheid, mobiliteit en verduurzaming in het trekkingsgebied

Het kernteam geeft als richting voor imago en profiel van het trekkingsgebied thema's als verduurzaming, verbinding, mobiliteit, creativiteit, groei en dynamiek.

Als titel heeft het kernteam gekozen voor:

Pijlsweerd – Oudenoord **Springplank van de stad**

Het is van belang dat het gebied een positief gevoel uitstraalt en overbrengt. Plannen en activiteiten dienen daarom aan te sluiten op het profiel van Pijlsweerd-Oudenoord. Om een goede start te kunnen maken met de gewenste strategie heeft het kernteam aan Selke Altena en Nadine van den Berg gevraagd het profiel van Pijlsweerd-Oudenoord op te stellen (zie verderop). Om op basis hiervan aanvragen te kunnen toetsen, plannen te kunnen maken en initiatieven te kunnen ondernemen.

Organiseren informatiebijeenkomst

Bij de lancering van het beleidsplan, plan van aanpak en het profiel van Pijlsweerd-Oudenoord vindt er een informatiebijeenkomst en/of borrel plaats. Deze bijeenkomst zal fungeren als een startbijeenkomst met ondernemers en belanghebbenden (lijst via het Ondernemersfonds te verkrijgen) om eenieder te informeren over de stand van zaken en van gedachten te wisselen over een bestedingsplan. Ook is het mogelijk voor aanwezigen om pitches te houden waarin ideeën worden gepresenteerd die met een bijdrage vanuit het Ondernemersfonds mogelijk gemaakt kunnen worden.

Proces aanvragen

Organisaties kunnen een aanvraag doen bij trekkingsgebied 23 op de website Pijlsweerd-Oudenoord Springplank van de stad (www.springplankvandestad.nl). Door het formulier op de website in te vullen en te voorzien van de benodigde stukken kan de aanvraag in gang worden gezet. Zonder volledig ingevuld aanvraagformulier (inclusief offerte) worden aanvragen niet in behandeling genomen.

Het kernteam toetst aanvragen aan de criteria. Bij een 'go' zal de secretaris of een van de aangewezen vertegenwoordigers van het kernteam het project indienen bij het Ondernemersfonds. Mocht er nog informatie ontbreken die noodzakelijk is voor het indienen van de aanvraag dan wordt deze aangevuld door de aanvrager.

Bij een stemming over de ingediende aanvragen door het kernteam wordt uitgegaan van drie stemmen. Een aanvraag wordt goedgekeurd bij meerderheid van stemmen.

Als het project ook door het Ondernemersfonds wordt goedgekeurd, koppelt het kernteam dit terug aan de aanvrager met vermelding van het projectnummer van het Ondernemersfonds. Ook ontvangt de aanvrager uitleg over de facturering. Bij meer complexe of langlopende initiatieven kan deelfacturatie worden afgesproken.

Voor initiatieven waarvoor een bijdrage gevraagd wordt tot € 10.000 van het jaarbudget is een meerderheid van stemmen van het kernteam benodigd. Voor initiatieven tot € 5.000 kan de secretaris de leden van het kernteam per mail om hun mening vragen. Er dient altijd een reservebudget van € 5.000 in kas te worden gehouden ten behoeve van onvoorziene omstandigheden.

Toetsingscriteria

Aanvragen voor het trekkingsgebied 23 – Pijlswaerd-Oudenoord worden getoetst aan de volgende criteria:

- de aanvraag sluit aan bij het beleidsplan, plan van aanpak en profiel;
- de aanvraag dient een collectief belang voor het trekkingsgebied;
- het initiatief heeft een verbindend karakter;
- de aanvraag is transparant, dat wil zeggen: onderbouwd met duidelijke begroting;
- de gevraagde financiële bijdrage staat in verhouding tot de beschikbare middelen en de meerwaarde voor het trekkingsgebied.

Uitgangspunten zijn daarnaast dat jaarlijks terugkerende initiatieven in de toekomst op eigen benen kunnen staan. Ook moet er getracht worden een meetbare component in te brengen in de voorstellen en dient de aanvrager achteraf een evaluatie van de behaalde resultaten op te leveren.

NOVEMBER 2022

PROFIEL TREKKINGSGBIED 23

PIJLSWEERD – OUDENOORD

Auteurs: Selke Altena en Nadine van den Berg

Het gebied Pijlsweerd-Oudenoord heeft een rijke geschiedenis waar ondernemerschap als een rode draad doorheen loopt en die het gebied heeft gevormd tot wat het nu is. De ligging aan het water van de Vecht, Singel en Oudegracht zorgde voor aanvoermogelijkheden van grondstoffen waardoor het gebied zich kon ontwikkelen tot een bedrijvig stukje stad.

Eigenzinnig

Al in de Middeleeuwen vestigden zich industriëlen die hun eigen regels maakten in dit deel van de stad. Terwijl Utrecht zich begon te ontwikkelen als een serieuze handelsstad met bijbehorende stadsrechten, was er ook een groep ondernemers die zich buiten de stadswallen en grachten vestigde. Metaalsmelters en pottenbakkers streken neer aan de noordzijde van de stad omdat zij daar goede aanvoermogelijkheden en grondstoffen tot hun beschikking hadden.

Vermoedelijk speelde ook nog een ander motief een rol: de ondernemers van de Weerd waren belastingontwijkers. Als je in de Middeleeuwse stad woonde, betaalde je belasting op de producten die je kocht, zogenoemde cijnsen. Uit die belasting werd bijvoorbeeld het onderhoud aan de stadswallen betaald. Omdat deze belasting buiten de stad niet gold, waren het leven en de handel er goedkoper. In de veertiende eeuw

maakten de Utrechtse bestuurders hier een eind aan; de Weerd werd bemuurd en voortaan moesten de inwoners ook belasting betalen.

Innovatie

Door de ligging nabij de markten binnen de stadsmuren en de ligging aan de Vecht bleef het gebied een ideale uitvalsbasis voor ondernemers. In de zeventiende eeuw zag ook ondernemer Jacob van Mollem de mogelijkheden die de ligging aan het water bood. De Gouden Eeuw zorgde ervoor dat er veel kapitaalkrachtige klanten waren die graag betaalden voor luxe, exotische producten, zoals zijde. Van Mollem was een innovatieve ondernemer die ervoor koos om in zijn Zijdebalefabriek machines in te zetten, aangedreven door een waterrad.

Toen eind achttiende eeuw de vraag naar zijde terugliep, kwam de klad in het bedrijf. In 1816 sloot de fabriek en maakte plaats voor nieuwe ondernemingen, zoals hout- en graanhandelaren. De watermolen die oorspronkelijk gebouwd was om de spinnerij mee aan te drijven, werd voortaan ingezet om graan mee te malen. De ondernemers Pellekaan en Cazius zagen in dat een molen aangedreven door waterkracht voor een veel constantere productie van meel kan zorgen dan de bestaande windmolens en al snel hadden ze veel bakkers als klant. Het

Op deze kaart uit de zestiende eeuw is te zien dat de Bermuurde Weerd (de uitstulping links) oorspronkelijk niet bij de stad hoorde (Bron: Braun en Hogenberg, Civitates orbis terrarum).

bedrijf – inmiddels bekend onder de naam ‘De Korenschoof’ – groeide door en begon in 1882 een eigen bakkerij voor ‘de betere kwaliteit brood’. In 1885 sloeg het noodlot toe. Er brak brand uit en het bedrijf werd in de as gelegd.

Tegenwoordig herinnert het voormalige pand van Lubro nog aan de graanbedrijvigheid aan de Vecht. Deze Luxe Brood- en Banketbakkerij bouwde er tussen 1946 en 1958 een fabriek en kantoren. De monumentale productiehal biedt na jaren van onbruik inmiddels ruimte voor woningen en creatieve bedrijvigheid.

Utrechtse Zaken tekende de geschiedenis van Pijlsweerd-Oudenoord op in verschillende artikelen. Kijk voor de uitgebreide verhalen op www.utrechtsezaken.nl

Diversiteit

Pijlsweerd-Oudenoord is vandaag de dag een zeer divers gebied. Er is een breed scala aan activiteiten die plaatsvinden binnen grote instellingen die een uitstraling hebben voor de hele stad (en daarbuiten) en kleine ondernemingen die duidelijk zoeken naar de verbinding met de buurt.

Zo zijn er verschillende onderwijsinstellingen waar studenten en scholieren uit de hele stad naartoe komen, zoals de HKU en TIO aan de Oudenoord en X11 aan de Noordse Parklaan. Een breed palet aan horeca-ondernemers geeft Pijlsweerd-Oudenoord glans en probeert daarin echt de verbinding met de buurt te zoeken. Het Muzieklokaal, Meneer Peer, Ddadi en Dagger Coffee richten zich op de inwoners voor wie zij op de dagelijkse route liggen of inmiddels tot het gebruikelijke ochtend- of lunchrondje behoren. Zij benadrukken dat ook expliciet in hun communicatie op bijvoorbeeld social media.

Verbinding

De culturele instellingen Ekko en Het Huis trekken bezoekers vanuit de hele stad en daarbuiten. De noodgedwongen sluiting als gevolg van de coronacrisis heeft deze instellingen ertoe aangezet om nog meer de verbinding met elkaar te zoeken en te kijken hoe ze samen kunnen optrekken, bijvoorbeeld ook in de contacten met de gemeente. Ook zoeken ze de samenwerking met andere instellingen in de stad zoals TivoliVredenburg en de HKU.

Aan de Kaatstraat is een cluster ontstaan van sportscholen die de straat inmiddels de bijnaam sportboulevard heeft opgeleverd. Hier is voor ieder wat wils te vinden.

Verspreid over het gebied bieden de historische (industriële) panden inmiddels plek aan creatief ondernemerschap. Denk aan Lou Oudenoord in het Concordiagebouw, De Klompenfabriek aan de Weerdsingel, Kaliber in de voormalige Lubrofabriek en Utrecht Community in een oude treinloods aan de Tweede Daalsedijk.

Beeld: Utrechtse Zaken

Stad in ontwikkeling

Pijlsweerd-Oudenoord is als woongebied volop in ontwikkeling. Het Zijdebalerterrein is gereed en in de Spoorzone aan de Tweede Daalsedijk is de ontwikkeling van de nieuwe stadsbuurt Wisselspoor in volle gang. Dat past ook in de ambitie van Utrecht om door te groeien in aantal woningen en banen.

Die groei moet niet maar ongebreideld plaatvinden: Utrecht moet in 2040 een ‘tien-minuten-stad’ zijn: sport, werk en school moeten voor iedereen om de hoek zijn. In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 staat:

Utrechters moeten in 2040 binnen tien minuten hun kinderen naar school of kinderdagverblijf kunnen brengen. In de stad moet voldoende werk zijn. Sporten kan dicht bij huis en wie zijn voordeur uitloopt, wandelt via een groene laan naar het park en vervolgens naar het bos.

Pijlsweerd-Oudenoord beantwoordt door de enorme diversiteit aan activiteiten en bedrijvigheid al aardig aan dat beeld van een tien-minuten-stad. Wie er woont en/of werkt heeft de beschikking over een breed scala aan voorzieningen die het leven in de stad prettig maken.

Maar er liggen ook diverse uitdagingen. Mobiliteitsvraagstukken zijn een terugkerend thema in het gebied. Denk aan de knip bij Paardenveld en de herinrichting van de Kaatstraat. En hoewel Pijlsweerd-Oudenoord als gebied duidelijk ingekaderd ligt tussen spoor, singel en Vecht wordt het ook doorsneden door een ander trekkingsgebied: de Amsterdamsestraatweg. Het leggen van de verbinding en betrokkenheid tussen deze twee deelgebieden is een uitdaging.

Het is belangrijk dat de signatuur van Pijlsweerd-Oudenoord behouden blijft en zo mogelijk wordt versterkt. Daarom is het van belang dat activiteiten die met steun van het Ondernemersfonds worden ontwikkeld aansluiten op het profiel van het trekkingsgebied: een dynamische en bedrijvige springplank tot de stad.

Daarbij liggen er zeker ook mogelijkheden om het profiel van Pijlsweerd-Oudenoord uit te breiden en te laten aansluiten op actuele thema's zoals verduurzaming.

¹Bron: <https://www.ad.nl/utrecht/utrecht-moet-in-2040-een-tien-minuten-stad-zijn-sport-werk-en-school-zijn-voor-iedereen-om-de-hoek~a4da3947/?referrer=https%3A%2F%2Ft.co%2F9dZ8LyZms6>

NOVEMBER 2022

PIJLSWEERD-oudenoord Springplank van de stad

Auteurs: Selke Altena en Nadine van den Berg

Aan de hand van een duidelijk profiel is het makkelijker om aanvragen bij het Ondernemersfonds te kunnen toetsen, plannen te maken en initiatieven te ondernemen. Daarnaast zorgt een toetsing aan het profiel voor een rode draad in de activiteiten die met steun van het Ondernemersfonds kunnen worden ontplooid.

Thema

Het kernteam geeft als richting voor het profiel en gewenste imago van het trekkingsgebied:

Pijlsweerd - Oudenoord
Springplank van de stad

Het kernteam van Pijlsweerd-Oudenoord nodigt eenieder uit om een sprong voorwaarts te maken: klein, groot, hoog of ver. We staan voor groeien en willen een stap voorwaarts. Laten we ons verhaal vertellen!

Pijlsweerd-Oudenoord Springplank van de stad heeft een positieve uitstraling en brengt een positief gevoel over. De keuze voor dit thema komt voort uit de geschiedenis van het gebied, de diverse doelgroepen die in het gebied wonen en werken en de kleur die zij aan het gebied geven.

Pijlsweerd-Oudenoord

Springplank van de stad staat voor:

- **Eigzinnigheid**
- **Mobiliteit**
- **Creativiteit**
- **Groei**
- **Dynamiek**

Hieraan koppelen we enkele kernwaarden die wij als kernteam belangrijk vinden:

- Rijke geschiedenis
- Verhalen vertellen
- Verbinding
- Verduurzaming
- Innovatie

Activiteiten

Het thema biedt ruimte voor verbeelding en blijft trouw aan de ondernemende gebruikers van het gebied. Het nodigt uit om naar buiten toe te treden en in actie te komen. Het thema zet aan tot activiteiten die leiden tot verbinding en ontwikkeling op sociaal vlak, economische groei en culturele ontwikkeling. In combinatie met de rijke geschiedenis en de bestaande gebruikers van het gebied moet het inspireren tot nieuwe activiteiten.

Pijlsweerd – Oudenoord Springplank van de stad

Het thema is geïnspireerd door:

Doorstroom

Pijlsweerd-Oudenoord voorziet in doorstroom; letterlijk van verkeer, maar ook van scholieren die leren en uitvliegen en startende ondernemers die groeien en zich op een andere plek vestigen.

Water

Water is altijd heel belangrijk geweest voor het gebied. De Vecht, Singel, Oudegracht en Westerstream. In het verleden voor de aanvoer van grondstoffen en nu voor recreatie.

Talent

Een plek voor ontplooiing van diverse talenten bij de scholen en culturele instellingen zoals Het Huis en Ekko.

Sport

Kaatstraat Sportboulevard en activiteiten in de parken.

Spring mee!

We nodigen je uit om een sprong voorwaarts te maken en bij te dragen aan het unieke verhaal van Pijlsweerd-Oudenoord. Past jouw idee bij Pijlsweerd-Oudenoord als springplank van de stad, dien je aanvraag dan nu in!

PIJLSWEERD – OUDENOORD SPRINGPLANK VAN DE STAD

